

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/825/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312201539
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312201539.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, v mene ktorej koná Mgr. Tomáš Kušník, advokát a konateľ, proti odporcovi: O. Z., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom R., O.. D. B. 20, t. č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou O. D., zamestnankyňou Okresného súdu Levice, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, zast. HKP Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 285,21 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 28. 10. 2013 č. k. 10Ro/22/2012-122, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd návrh vedľajšieho účastníka na strane odporcu na prerušenie konania z a m i e t a.
- II. Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu p o t v r d z u j e.
- III. Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nepriznal odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že uznesením zo dňa 15. 08. 2012, právoplatným dňa 28. 03. 2013 zrušil platobný rozkaz vydaný Okresným súdom Levice dňa 28. 02. 2012 sp. zn. 10Ro/22/2012, zastavil predmetné konanie, navrhovateľovi vrátil časť súdneho poplatku v sume 10,37 eura cestou príslušného daňového úradu s tým, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia. Opierajúc sa o ust. § 137, § 146 ods. 1 písm. c), ods. 2 a § 150 ods. 1 OSP mal za to, že navrhovateľ procesným spôsobom zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, keďže učinil späťvzatie návrhu bez uvedenia dôvodu, a to bezprostredne po vznesení námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka na strane odporcu. Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nepriznal náhradu trov konania z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý vzhliadol v tom, že medzi účastníkmi konania ide o spotrebiteľský spor, kde vedľajší účastník je profesným združením, ktorého hlavným poslaním je ochrana práv spotrebiteľa. Zdôraznil, že nespochybňuje právo vedľajšieho účastníka ako právnickej osoby dať sa v konaní zastúpiť advokátom, ale spochybňuje iba účelnosť takto vynaložených trov, ktoré ako trov právneho zastúpenia v danom prípade účtuje právny zástupca vedľajšieho účastníka. Trovy vedľajšieho účastníka na strane odporcu tak označil za neúčelné najmä vzhľadom na charakter spotrebiteľského združenia OSA rezultujúci z obsahu ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. Navyiac poukázal, že písomné podania vedľajšieho účastníka, za ktoré účtuje odmenu za jednotlivé úkony právnej služby sú skoncipované vo všeobecnej rovine a nevychádzajú z konkrétne prejednávanej veci a v prevažnej väčšine spotrebiteľských sporov vstupuje vedľajší účastník do konania na strane odporcu bez ohľadu

na štádium, v ktorom sa konanie nachádza, ako i na stanovisko odporcu, pričom však súčasná platná právna úprava takýto procesný postup umožňuje.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu, len v časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka, domáhajúc sa ním jeho zmeny a priznania mu náhrady trov konania, prípadne jeho zrušenia a vrátenia vecí súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa nedostatočne skutkovo a právne vec posúdil, keď žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Mal za to, že v danej veci neexistuje dôvod na aplikáciu ust. § 150 OSP, keďže v prípade citovaného ustanovenia musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 MCdo 17/2009 a sp. zn. 3 MCdo 5/2006. Argumentáciu súdu prvého stupňa považoval za svojvoľnú a tendenčnú a jeho rozhodnutie za nepreskúmateľné. Podľa jeho názoru súd mal o trovách konania rozhodnúť podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP a zistiť, či návrh na začatie konania bol podaný dôvodne a či navrhovateľ svojim nedôvodne podaným návrhom nezavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Opierajúc sa o ust. § 93 ods. 2-4 OSP mal za to, že mu vznikli trovy konania z titulu právneho zastupovania právnym zástupcom (advokátskou kanceláriou) podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Nepriznanie mu náhrady trov konania označil za nesprávne a odporujúce zákonom SR a predpisom EÚ. Pokiaľ je možné, aby sa navrhovateľ dal zastúpiť advokátskou kanceláriou a v prípade úspechu vo veci žiadal náhradu trov právneho zastúpenia, musí byť možné, aby mal takéto oprávnenie aj vedľajší účastník. Uviedol, že námietka premlčania nebola a ani nemohla byť daná, je právnou námietkou vyplývajúcou z hmotnoprávných predpisov, pričom je pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný, ako neboli úspešní ďalší spotrebiteľia, od ktorých navrhovateľ vymáhal premlčané nároky. Súd prvého stupňa mu nepriznaním náhrady trov konania poprel rovnosť podmienok v súdnom konaní, zasiahol do jeho procesných práv garantovaných v ust. § 93 ods. 4 OSP, čím znemožnil reálny výkon jeho úloh vymedzených zákonom. Zároveň tým odňal spotrebiteľovi právo na kvalifikovanú pomoc spotrebiteľského združenia a porušil princíp „rovnosti zbraní“. Záverom poukázal i na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov v Nitre, v Trenčíne, v Banskej Bystrici, v Košiciach a v Prešove, ktoré mu priznali právo na náhradu trov konania. V prípade stotožnenia sa odvolacieho súdu s názorom súdu prvého stupňa, žiadal prerušiť konanie postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP a požiadať Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie- vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci- ako o predbežnej otázke.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 23,59 eura. Uviedol, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnou pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Navyše združenie malo možnosť využívať aj podporu určenú ministerstvom. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/26/2012 a sp. zn. 3Cob/259/2011, ktorý v obdobných prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia. Konštatoval, že združenie nemá vedomosť o prejednávanej veci, paušálny vstup do konania navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Uzavrel, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle § 150 OSP. Argumentoval tiež dôvodmi uvedenými v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/35/2012, sp. zn. 13Co/36/2012, sp. zn. 13Co/40/2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/100/2012 a v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/03. Návrh vedľajšieho účastníka na strane odporcu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie označil za nedôvodný a nespĺňajúci podmienky prejudiciálneho konania. Zdôraznil, že Súdny dvor Európskej únie nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/70/2012.

Odvolačný súd posudzujúc návrh vedľajšieho účastníka na strane odporcu na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. c) OSP dospel k záveru o jeho nedôvodnosti. Zo žiadneho ustanovenia OSP totiž nevyplýva povinnosť všeobecného súdu prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru návrh na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke o výklade právneho aktu Európskej únie len na návrh účastníka konania. Predpokladom takéhoto procesného postupu nie je len skutočnosť, že sa v konkrétnej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah únieových právnych noriem, alebo ak sa aplikuje ustanovenie únieového právneho predpisu, ale že rozhodnutie o otázke hraníc aplikovateľnosti únieového práva, o jeho výklade alebo o jeho platnosti musí bezprostredne súvisieť so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom. Prejudiciálna otázka nastolená Súdnemu dvoru EÚ pritom nesmie byť zjavne neopodstatnená a irelevantná vo vzťahu k prebiehajúcemu konaniu. Začatie konanie o predbežnej otázke tak nie je potrebné v prípadoch, keď sú výklad a aplikácia únieového práva natoľko zrejmé, že nie je potrebné obracať sa s predbežnou otázkou na Súdny dvor EÚ (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 388/2010 z 19. 10. 2010).

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd návrh vedľajšieho účastníka na strane odporcu na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. c) OSP ako nedôvodný zamietol.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania bol návrh navrhovateľa, doručený súdu prvého stupňa dňa 27. 01. 2012, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplata sumy 285,21 eura s príslušenstvom z titulu poskytnutého úveru na základe úverovej zmluvy č. 3611283568, uzatvorenej medzi právnym predchodcom navrhovateľa - Home Credit Slovakia, a.s. a odporcom dňa 26. 11. 2006. Súd prvého stupňa dňa 28. 02. 2012 č. k. 10Ro/22/2012-14 vydal platobný rozkaz, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť do 15 dní od doručenia platobného rozkazu navrhovateľovi sumu 285,21 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 215,73 eura od 26. 04. 2007 do zaplata a nahradil trovy konania vo výške 17 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 74,10 eura, alebo aby v tej istej lehote podal odpor. Písomným podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 27. 04. 2012 spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom v Bratislave, Fedinova 9 oznámilo vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu a vzniesol námietku premičania. V nadväznosti na to navrhovateľ písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 22. 06. 2012 zobral späť svoj návrh na začatie konania a žiadal predmetné konanie zastaviť a vedľajšiemu účastníkovi nepriznať náhradu trov konania. Písomným podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 17. 07. 2012 vedľajší účastník na strane odporcu si vyčíslil trovy konania v celkovej výške 74,09 eura, na ktorých náhradu žiadal zaviazat navrhovateľa. Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 15. 08. 2012 č. k. 10Ro/22/2012-82, právoplatným dňa 28. 03. 2013 zrušil platobný rozkaz vydaný Okresným súdom Levica dňa 28. 02. 2012 sp. zn. 10Ro/22/2012, predmetné konanie zastavil, navrhovateľovi vrátil časť súdneho poplatku v sume 10,37 eura prostredníctvom Daňového úradu Bratislava po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia s tým, že o náhrade trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia. Preskúmaným uznesením súd prvého stupňa odporcovi náhradu trov konania nepriznal, ktorý výrok odvolaním dotknutý nebol, v dôsledku čoho nadobudol právoplatnosť. Predmetom odvolacieho konania je takto len vedľajším účastníkom na strane odporcu napadnutá časť, týkajúca sa trov konania, ktorou mu súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Vychádzajúc z dikcie zákona (§ 142 OSP) je zrejmé, že občianskoprávne (sporové) konanie je ovládané zásadou zodpovednosti za výsledok konania, podľa ktorej účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania vynaložených na účelne uplatňovanie alebo bránenie svojho práva. V prípade zastavenia konania však naopak zásadne žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 písm. c) OSP). Výnimku z tejto všeobecnej zásady predstavuje ustanovenie § 146 ods. 2 OSP, podľa ktorého možno niektorému z účastníkov uložiť povinnosť uhradiť druhému z účastníkov trovy zastaveného konania, a to podľa vety prvej tohto ustanovenia tomu z účastníkov, ktorý zavinil, že konanie muselo byť zastavené, a podľa vety druhej tohto ustanovenia odporcovi v prípade, ak pre jeho správanie bol vzatý späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne. V tomto ustanovení sa teda opätovne premieta zodpovednosť účastníka za zavinenie na zastavení konania, ktoré sa však výlučne posudzuje z procesného hľadiska. Dôsledkom späťvzatia návrhu navrhovateľa bolo právoplatne zastavené konanie, ktoré s ohľadom na zhora uvedené závery bolo zavinené navrhovateľom, čím bol daný dôvod pri rozhodovaní o trovách konania na aplikáciu ust. § 146 ods. 2 prvej vety OSP.

Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej i právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana. Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 Ústavy SR (teda aj súdy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na náhradu účelne vynaložených trov konania. Pojem „účelnosť“ je potrebné vykladať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými. Preto pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či ide o zneužitie tohto práva na úkor protistrany, napr. zastúpenie v celkom banálnej veci alebo zrejímavá snaha zvýšiť náklady konania protistrane a pod. (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3819/13).

Odvolačný súd posudzujúc prejednávajúcu vec v zmysle vyššie uvedených záverov a citovanej právnej úpravy dospel k záveru o vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia súdu prvého stupňa, keď vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nepriznal náhradu trov konania z dôvodu, že ním uplatnené trovy konania, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva odporcu v predmetnom konaní. Ako už bolo vyššie uvedené, späťvzatím návrhu navrhovateľ procesne zavinil zastavenie konania, a preto vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu vzniklo právo na náhradu trov konania v zmysle ust. § 146 ods. 2 prvá veta OSP. Posudzujúc však účelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, súd prvého stupňa správne nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania, na ktorú by mal inak právo. V danej veci je totiž nesporné, že vedľajší účastník na strane odporcu zastúpený advokátskou kanceláriou vstúpil do predmetného konania, pričom v písomnom podaní, doručenom súdu prvého stupňa dňa 27. 04. 2012 vzniesol všeobecne formulovanú námietku premlčania, aktualizovanú len o údaje odporcu a o individualizáciu pohľadávky navrhovateľa. S ohľadom na množstvo obdobných prejednávanych vecí niet sporu o tom, že vedľajší účastník na strane odporcu zastúpený advokátskou kanceláriou hromadne vstupuje do porovnateľných vecí navrhovateľa, kde sa obsah jeho podaní mení len o individualizáciu tej- ktorej veci. V takomto prípade trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach nemožno považovať za trovy účelne vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Takýto záver je plne súladný i s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 06. 2014 sp. zn. 6 MCdo 9/2013, v ktorom najvyšší súd zaujal jednoznačné stanovisko, podľa ktorého zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu naplňujú charakteristiku tzv. hromadných vecí, sa javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu, pričom to má za následok povinnosť súdov konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré vzhladol v tom, že navrhovateľ už vo svojom písomnom podaní zo dňa 19. 06. 2012, ktorým vzal návrh na začatie konania späť, použil rovnaké argumentačné tvrdenia ako vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu, z ktorého dôvodu mu odvolací súd za tento úkon náhradu trov konania nepriznal, keďže ho považoval za nadbytočný a účelový. Navyiac prihliadajúc na vyššie uvedené závery aplikovateľné pre každú sporovú stranu, v prípade písomného vyjadrenia navrhovateľa k podanému odvolaniu ide taktiež o formulárové podanie, hromadne podávané do obdobných prejednávanych vecí.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.